

ROZHODNUTÍ.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech daňových.

Reserva pro válečné ztráty není pravou rezervou, jež při výpočtu rentabilitní přírážky podle čl. I. č. 3 cís. nař. ze dne 28. srpna 1916 č. 280 ř. z. připočítává se jako část zakládacího kapitálu.

Nález ze dne 1. dubna 1920 č. 2370.

Pevný plat, který člen představenstva výrobního společenstva, ustanovený smlouvou jako ředitel, bez ohledu na čistý zisk běže, jest odčitatelný jako vydání k docílení čistého zisku.

Nález ze dne 12. dubna 1919.

Daně.

Daň z důchodů (rentová).

Běře-li manželka na základě testamentu (nikoli ze smlouvy společenské) bez ohledu k případné ztrátě úrok ze svého věna a obvěnění a rentu z odkazu, které kapitály však jsou ponechány v obchodě firmy, jejímž společníkem byl zůstavitel, nemůže žádati za osvobození od daně důchodové dle § 125 č. 13 zák. o os. d. jako tichá společnice.

Nález ze dne 21. března 1921 č. 3183.

Těž úroky z prodlení podléhají dani důchodové.

Nález ze dne 22. listopadu 1920 č. 7013.

Úroky ze knihovně nezajištěných pohledávek, které stěžovatel posečkal svým zákazníkům za vykonané práce, aby si kruh zákaznictva rozšířil, jsou částí obchodního výtěžku podniku podléhajícího dani výtěžkové a proto jsou dle § 125 č. 13 a § 124 odst. 1. z. o os. d. osvobozeny od daně důchodové.

Nález ze dne 25. září 1920 č. 8799.

Úplata za poshování půjčky podrobena jest dani důchodové dle § 124 odst. 1. a odst. 2. č. 2. zák. o d. os.

Nález ze dne 10. září 1919 č. 4169.

1. Dani z důchodu jest podrobena osoba, pro kterou jest důchod smluven, i když ve skutečnosti běže jej za ni vnucený správce, ustanovený úřadem politickým nebo soudem (§ 124 odst. 1. zák. o d. os.).

2. Nájemné za používání hotelového inventáře bez propachtování živnostenské koncese podléhá 2% dani z důchodů dle § 131 lit. c) a nikoli 3% dani dle § 131 lit. b) zák. o d. os. a nelze tedy srážeti výlohy udržovací a amortisaci inventáře přípustné jen u pachtovného za propachtované živnosti.

Nález ze dne 6. března 1919 č. 808.

Důchod za přenechání živnosti, placený dřívějšímu podnikateli není osvobozen od daně z důchodů dle § 125 č. 13 zák. o d. os., když nezávisí na výnosu podniku nástupcova.

Nález ze dne 6. března 1919 č. 809.

Úroky ze vkladu, které dle smlouvy společenské musí být připsány společníkům i tehdy, když společenský podnik nevykazuje čistého výnosu, jsou dle § 125 č. 13 zák. o dani z příjmu osvobozeny od daně důchodové. Jinak, když jde o záplátku suročitelnou bez ohledu na výnos.

Nález ze dne 21. května 1919 č. 2438.

Daň z příjmů.

Neodevzdaná pozůstalost, jež nebyla na začátku berního roku zatížena zaopatřením příslušníků domácnosti, podléhá přírážce pro méně zatížené domácnosti.

Nález ze dne 7. dubna 1924 č. 18.842.

U společníka společnosti s r. o. podléhá bez ohledu na počet společníků dani z příjmu pouze ona částka, která ze zisku této společnosti skutečně přejde do jeho majetku.

Nález ze dne 27. března 1924 č. 5099/24.

Příjem společníků veřejné obchodní společnosti ze zrušených rezerv, jejichž dotace byla své doby uznána za srážku ve smyslu § 160 č. 1. zák. o daních osobních, podléhá dani z příjmu pro berní rok, jenž následuje rozdělení a není tudíž přípustna reasumace daně za léta předešlá.

Nález ze dne 20. září 1923 č. 15.541.

1. Konvenční pokuta vzniká teprve, když druhý kontrahent užije svého smluvního práva a pokutu žádá, není tedy dle § 156 odst. 1. zák. o d. os. odčitatelnou srážkou pokuta uložena teprve v roce berním.

2. Očekávanou ale posud neuloženou konvenční pokutu nelze zařadit do vydání dle ustanovení § 160 č. 1. zák. o d. os. jako očekávanou ztrátu.

Nález ze dne 26. února 1920 č. 1184.

Dávce tantiemové dle čl. III. nov. o d. os. z roku 1914 podléhá tantiémami, které dostávají revisoři účtů akc. společnosti volení dle § 37 akc. regul. místo dozorčí rady, kteří mají právo prohlížeti účty i bilance, nahlížeti do knih a spisů společnosti a přesvědčiti se kdykoliv o stavu pokladny, o hotovosti a depozitech a povinnost provésti revisi nejméně jednou za tři měsíce.

Nález ze dne 14. února 1920 č. 1018.

Rozdělení všeobecného rezervního fondu mezi akcionáře ve formě bezúplatného přikázání nových akcií odůvodňuje čítání ceny těchto akcií do základů pro daň z příjmu.

Nález ze dne 15. března 1919 č. 1307.

Dle § 160 zákona o přímých daních osob, lze srážeti od příjmu toliko skutečné výdaje, nikoliv však hodnotu práce majitele domu, za kterouž odměna byla uspořena vlastním jeho výkonem.

Nález ze dne 3. dubna 1919 č. 1616.

Při domě k obývání určeném jsou náklady na zachování pronajimatelnosti učiněné odčitatelné ve smyslu § 160 č. 1. zákona o dani z příjmu. Nelze však odčítati nákladů, směřujících ku zvýšení výnosnosti.

Nález ze dne 3. dubna 1919 č. 1616.

Svéprávný úpadce jest i po zahájení konkursu povinen podati příznání k dani z příjmu.

Nález ze dne 15. března 1919 č. 1308.

Různé.

Dodávky potravin a jiných předmětů spotřeby, které dodávají podnikatelé svým zaměstnancům nežijícím ve společné domácnosti podnikatelově podle služební nebo pracovní smlouvy, pokud jsou předměty ty vyráženy v podniku, v němž jsou zaměstnání (§ 4 č. 3. zákona ze dne 11. prosince 1919 č. 658 Sb. z. a n.) nejsou dani z převodu statků vůbec podrobeny.

Nález ze dne 27. října 1921 č. 13.919.

Výdělečnost podniku o sobě nevyklučuje, aby podnik ten ve smyslu § 7 zákona ze dne 11. prosince 1919 č. 658 Sb. z. a n. pokládán byl za podnik všeobecně prospěšný.

Nález ze dne 19. března 1921 č. 3429.

Spolumajitelé domu ručí in solidum za daň předepsanou z celého domu.

Nález ze dne 21. prosince 1920 č. 9510.

Tantiemová dávka.

Srážeti a odváděti dávku tantiemovou mají nejen tuzemské společnosti akciové a komanditní na akcie, nýbrž i společnosti toho druhu cizozemské, mají-li pobočku, a tedy — podle § 101 odst. 2. zák. o os. d. — i sídlo své v tuzemsku.

Nález ze dne 9. února 1921 č. 1515.

Daň z válečných zisků.

Příjem skutečně docíleným ve smyslu § 8 odst. 1. zákona ze dne 16. února 1918 č. 66 ř. z. jest i částka tichého společníka s jeho souhlasem v knihách k dobru připsaná a jím majiteli podniku v obchodu ponechaná.

Nález ze dne 31. října 1925 č. 20.314.

Daň z obratu a jiné.

Převod komplexu movitých věcí a práv dosavadní firmy jednotlivce na společnost s r. o. uskutečněný společenskou smlouvou za platnosti zákona ze dne 11. prosince 1919 č. 658 Sb. podléhá dani z převodu statků.

Nález ze dne 26. března 1927 č. 14.791/25.

Ustanovení odst. 6. § 6 zákona z 8. dubna 1920 č. 309 Sb. z. a n. neposkytuje právního nároku na vyloučení daru, učiněného k dobročinným a všeužitečným účelům, ze jmění dávice podroběného.

Nález ze dne 5. ledna 1927 č. 27.122/26.

Věno, zřízené osobou po zákonu k tomu povinnou (§ 1220 obč. zák.), není přičitatelným jměním ve smyslu § 6 odst. 4. zákona o dávce z majetku z 8. dubna 1920 č. 309 Sb. z. a n., resp. § 7 zákona z 21. prosince 1923 č. 6 Sb. z. a n. z r. 1924.

Nález ze dne 24. září 1926 č. 18.916.

Převzme-li nastupující smlouvou po účinnosti zákona č. 309/20 Sb. z. a n. uzavřenou všechny závazky na převzaté nemovitosti váznoucí, rozumí se tím také dávka z majetku na tyto nemovitosti vypadající byť i nebyla ještě předepsána.

Nález ze dne 26. března 1926 č. 6245/26.

Příplatek za obsluhu, vybíraný v živnostech hostinských určitým procentem z účtované ceny za pokrmy a nápoje, tvoří součást základu pro daň z obratu a přepychovou jen tenkrát, je-li zde povinnost hostů k jeho placení.

Nález ze dne 20. října 1926 č. 20.780.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Přidělil-li Státní pozemkový úřad přidělců z majetku státu zabraného dvůr s podmínkou, že propachtování jeho smí se státi jen se svolením Státního pozemkového úřadu, jest toto omezení povahy veřejnoprávní a pachtovní smlouva, bez svolení toho uzavřená, neplatná a rovněž neplatnou jest i s pachtem tím jednotně uzavřená kupní smlouva ohledně inventáře propachtovaného dvora. (Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 1927 Rv I. 488/27. Krajský soud v Hradci Králové CR II. 190/25.)

Státní pozemkový úřad přidělil ze zabraného velkostatku jeden dvůr žalobcům a ti dvůr ten bez svolení St. Poz. úřadu propachtovali.

Žalobní nárok jejich proti pachtýřům na zaplacení činže pachtovní byl ve všech stolicích zamítnut.

Z důvodů soudu II. stolice (vrch. zem. soud v Praze Co VII. 352/26) mylně dovozuje odvolání, že neschválení pachtovní smlouvy z 30. června 1925 státním pozemkovým úřadem má za následek pouze její právní bezúčinnost vůči státu a přes to pro smluvní strany smlouva ona závaznou zůstává.

Dovolává-li se odvolání na doklad tohoto názoru na ustanovení § 7 zák. záborového (z 18. dubna 1919 č. 215 sb.) přehlíží, že to byl smysl této zákonné normy před novelisací odstavce (1) a že odstavec ten druhou novelou zák. z 11. března 1921 č. 108 sb. změněn tak, že bez svolení státního pozemkového úřadu jest dělení, zavazení, pacht a nájem zabraného

majetku neplatným vůbec, tedy nejen vůči státu, nýbrž i vůči tomu, kdo z dotyčného právního jednání jest k plnění zavázán. Na základě takto neschválené smlouvy nemůže žádná strana požadovati plnění. Tak i nauka (srovn. prof. Dr. Sedláček: Pozemková reforma § 19 pozn. 80).

Poněvadž smlouva předmětná uzavřena byla již po zabránění velkostatku státem a po odevzdání k němu patřícího dvora žalobcím jako přidělcům, nemůže býti o tom pochybnosti, že zákon záborový se na tento případ nevztahuje a žalovaní z neschválené a tudíž neplatné smlouvy pachtovní k plnění uvedených v ní závazků právně zavázání nejsou (§ 879 obč. z.).

Odvolání připouští, že propachtování dvora schválení pozemkového úřadu vyžadovalo, nikoli však podle § 7 zábor. zák. nýbrž prý proto, že podle protokolu z 25. června 1925 žalobci se vůči pozemkovému úřadu k tomu zavázali, z čehož pak dovozuje, že má pozemkový úřad vůči nim pouze obligační nárok na dodržení protokolárního závazku, aby bez souhlasu pozemkového úřadu přidělených nemovitostí nepropachtovali.

Výklad tento jest očividně nesprávný přehlížeje postavení pozemkového úřadu podle zákona přidělového (z 30. ledna 1920 č. 80 sb.).

Tím, že pozemkový úřad nevyhověl žádosti žalujících přidělců za udělení souhlasu k pachtu přiděleného dvora, zůstalo mu právo, aby od přidělu toho upustil a vrácení objektu požadoval (§ 38 příd. z.), ba kdyby bylo došlo k vydání přidělovací listiny a vkladu do knih, měl by pozemkový úřad vždy ještě právo k výkupu.

Jest sice pravda, že §§ 38 a 51 příd. zák. týkají se v prvé řadě tak zvaných rolnických nedílů, však podle výslovného ustanovení § 23 (2) téhož zákona jest použití předpisů o rolnických nedílech obdobně též na jiné přidělené objekty a jest věcí pozemkového úřadu, aby uvážil, kdy vhodno bude předpisů oněch použítí. To pozemkový úřad v tomto případě učinil a příslušná omezení do protokolu ze 26. června 1925 pojal. Jedním z nich, jak odvolání samo připouští, jest právě zákaz propachtování přidělených nemovitostí bez souhlasu pozemkového úřadu, což odpovídá obdobnému použití § 38 příd. zák. o nedílech.

Když tedy pachtovní smlouva ani podle zákona záborového ani podle zákona přidělového schválena nebyla a vůbec neplatná jest, nelze z ní žalovatelný právní nárok odvozovati a právem procesní soud žalobu domáhající se splnění závazků strany žalované z ní vyplývajících zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobců. Důvody: Dovolání, jež uplatňuje dovolací důvod č. 4 § 503 cřs. není opodstatněno.

Jest mylným názor dovolatelův, že omezení uložené při přidělu dvora přidělcům, že propachtování statku se může státi jen se svolením státního pozemkového úřadu (§ 38 příd. zák. č. 81/1920 sb.) jest povahy soukromoprávní a že nedodržení jeho zakládá pouze pro Státní pozemkový úřad nárok proti přidělcům na dodržení obmezení pokud se týče, že její opravňuje ujednání proti obmezení t. j. proti pachtovní smlouvě bez svolení státního pozemkového úřadu uzavřené, odporovati. Dotyčné omezení jest tak jako přiděl sám, i když se děje ve způsobu smlouvy, správním aktem a ježto se ukládá, aby bylo zabezpečeno, že přidělená půda nebude odňata účelům přidělem sledovaným (§ 23 příd. zák.), není obmezení to povahy soukromoprávní a nemá nedodržení omezení toliko účinky dovolately mňněné a shora uvedené, nýbrž ujednání proti omezení předsevzatá jsou neplatna, nanejmenší neplatna jest pachtovní smlouva, jež bez svolení Státního pozemkového úřadu byla uzavřena. Pachtovní smlouva ze dne 30. června 1925, sjednaná se žalovanými, stala se bez svolení státního pozemkového úřadu, nebyla jím ani dodatečně schválena a proto, jsouc dle toho, co bylo uvedeno, neplatnou, nezaložila pro propachtovatele žádných práv, tudíž ani nároku na pachtovné. Žaloba dovolatelů o zaplacení pachtovného není opodstatněna a byla zamítnuta právem.

Dovolání jest neodůvodněné a bylo o něm uznati, jak se stalo.

P o z n á m k a r e d a k c e: V jiném stejném procesu vymáhal žalobce mimo pachtovní činže i úplatu za převzatý kupem inventář. I s tím nárokem zamítnut z těchto důvodů: Co se týče toho, zdali koupě inventáře bezprostředně při ujednání pachtu se žalovanými sjednána, jest integrující součástí dotyčné pachtovní smlouvy, nelze než k názoru nižších soudů přisvědčiti. Jsouc, ale jen součástí pachtovní smlouvy, když tato smlouva jest neplatnou, jest i koupě inventáře neplatna a následkem toho žalobní nárok domáhající se zaplacení kupní ceny jest peopodstatněný.